

dig kikötötték a jutalomjátékot és ilyenkor az illető maga választotta meg a darabot is. A régi közönség a kedvelt aktorokat mindenféle jóval halmozta el. Vég selymek, drága csipkék, sőt ékszerek is jutottak a nőknek, a férfiak pedig pénzt, ruhát, dohányt, tajtékpipát kaptak. Este pedig a karzatról verseket szórtak a közönség közé és a színpad felé. A régi időben a jutalmazandó a lakásán árusította a jegyeket s gyakran megesett, hogy a melegen érző hazafiak felülfizettek; később a jutalmazandó maga ült a kasszához és onnan adta el a bemeneti jegyet. Ismeretes volt egy kompetens jutalomjáték, amidőn a jövedelem fele részét kapta az illető és volt egy ú. n. címzetes jutalomjáték, amidőn a jövedelem tízedrészét osztotta föl a színigazgató. Mezővárosokban a jutalmazandó házról-házra vitte eladni a jegyeket. A Nemzeti Színházban Egressy Gábor proponálására 1860-ban eltörölték a jutalomjátékot. Alább ismertetünk egy jutalomjáték-invokációt, amelyet Láng Ádám híres uttörő színész intézett a közönséghez a színlapon. Ez alkalommal »A láthatatlan ítélőszék« került színre, melyben a jutalmazott Tóbiás árendást játszta, 1832. Bőjtmás-hava 3-ik napján, Miskolcon. Eredeti orthografiával így hangzik: »Nagylelkű Hazafiak és Kegyes Pártfogóim! 1792-ik Év volt az, melyben dicsőősegesen Uralkodó Felséges Urunk és Kegyelmes Hazánk Attyának Magyar Ország Királylyá lett Koronáztatása alkalmazásával a Budai Játékszínen kezdém én is Játékszini pályámat — annyi év olta viszontagságok közt küszködven mellette életem virágját elhullattam, a mi kevés még Isten kegyelméből meg maradva, azt csupán e Nagylelkű Hazafi Pártfogóknak szentelem — tekintsenek oly törzsök fiának, ki néha hasznos gyümölcseikkel is kedveskedett és most már korhadtt állapotjában csak azon esenkedni bátorodik, hogy

ápolgató Hazafiui kebeleikben meg szenvedni méltóztassák legháládatosabb s' legrégibb Thália szolgáját Láng Ádámot.« Egy időben szokás volt, hogy a vidéki színésznők midőn valamely városban jutalomjátékukat tartották, ahol már azelőtt is játszottak, a függöny felmenetelekor így szóltak a közönséghez: »Akként érzem magamat, miként a vándor, ki hosszas útról visszatérve, szétnéz kedvesei között s megszámlálva őket, úgy találja, hogy senki sem hiányzik közülök.« (A jutalmazandó latin neve: beneficiáns.) A »jutalomjáték« szó már 1833. október 22. óta ismert fogalom volt a magyar színészek szótárában s így megdőlt az az állítás, mintha az 1838-tól lett volna csak ismeretes. (Lásd: Szily Kálmán: A magyar nyelvújítás szótára. Budapest, 1902. 157. oldal, ahol 1838-tól datálódik e kifejezés. (V. ö. Kivenni a jutalomjátékot.)

**Juventus Kamara Társaság.** Színházi vállalkozás volt Budapesten, a Csengeri uccai Vasúti és Hajózási Klub helyiségében, ahol 1927. dec. 11-én nyílt meg. Azonban rövid fennállás után a vállalkozás megszűnt.

**Jünger Johann Fridrich.** német író, sz. 1759-ben. Nálunk is színrekerült színművei: »Erőszak és történet, vagy a megcsalatkozott szökevények«, vj. 4 felv. Ford. Ungvári János. Bem. 1793. ápr. 22-én, Pesten. »A leányragadás«, vj. 3 felv. Ford. Károly Ferenc. Bem. 1793. nov. 27-én. U. o. »A bécsi ruha«, vj. 4 felv. Ford. Mérey Sándor. Bem. 1794. szept. 10-én. U. o. »Minden lében kanál, vagy a mókus«, vj. 5 felv. Ford. Aszalai János. Bem. 1795. máj. 11-én. U. o. »Álorca ellen álorca«. Marivaux »Le jeu d'Mouret du hasard«-jából átdolgozta, ford. Láng Á. J., 1810. január 10. Pest. »Hölgvrablás«, vj. 1 felv. Ford. Joannovics Demeter. Bem. 1836. márc. 1. Budán.